

Katalog
vzdělávacích programů
pro akademický rok
2024/2025

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy | Univerzita třetího věku

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Centrum dalšího vzdělávání

Univerzita třetího věku

Katalog vzdělávacích programů pro akademický rok 2024/2025

OBSAH

Úvod / 5

Jednosemestrální přednášky a semináře konané pouze v zimním semestru / 7

- Aféry a skandály české společnosti 1900–1945 (NOVINKA) / 8
- Archeologie antického Řecka, Itálie a římské říše — 1. ročník (NOVINKA) / 9
- Jak nám technologie mohou zprostředkovat naše kulturní dědictví? / 10
- Jak poslouchat vážnou hudbu / 11
- Kapitoly z dějin anglické literatury / 12
- Konverzační jazykový kurz Francouzština / 13
- Moc staří na učení? Specifika učení se ve třetím věku / 15
- Na pomoc životu v sociální a zdravotní oblasti (NOVINKA) / 16
- Praktická cvičení z novověké paleografie pro pokročilé XII / 17
- Přelomová období v dějinách českého a evropského výtvarného umění —
2. ročník / 19
- Střední Evropa od paleolitu do doby železné / 21
- Šifry a jejich luštění od starověku po současnost (NOVINKA) — **distanční** / 22
- Toulky antickým Římem II (NOVINKA) / 23
- Ukrajina od světových válek k ruské agresii (NOVINKA) / 24
- Úloha školy v době společenských a technologických změn (NOVINKA) / 25
- Z dějin Apeninského poloostrova (NOVINKA) / 26
- Židé v Českých zemích v raném novověku (NOVINKA) / 27

Vícesemestrální kurzy — probíhající v zimním i letním semestru / 29

- Antická mytologie I a II (NOVINKA) / 30
- Český jazyk a česká kultura ve světovém kontextu I a II / 34
- Čeština ve světě I a II (NOVINKA) / 36
- Kondiční cvičení pro seniory I a II (1. – 4. skupina) / 38
- Konverzační jazykový kurz Angličtina I a II (1. a 2. skupina) / 39
- Momenty ze života ve středověké Číně I a II (NOVINKA) / 41
- Průniky hudby a literatury I a II (NOVINKA) / 42
- Psychologické charakteristiky známých osobností I a II — seminář / 43
- Psychologie I a II / 44
- Slovo je energií života I a II (NOVINKA) / 46
- Trénování poznávacích schopností I a II — seminář / 48
- Významná místa a události světových dějin 2 — I a II (NOVINKA) / 50

Jednosemestrální přednášky a semináře konané pouze v letním semestru / 53

- Antický Řím a jeho dějiny zrcadlený v životech starých Římanů (NOVINKA) / 54
- Genealogie pro mírně pokročilé. Jaké jsou naše kořeny? (NOVINKA) / 55
- Jazykový kurz Latina pro středně pokročilé / 57
- Kapitoly z dějin a současnosti českého překladu (NOVINKA) / 58

Konverzační jazykový kurz Němčina — **distanční** / 59
Konverzační jazykový kurz Němčina — **prezenční** / 61
Konverzační jazykový kurz Španělština / 63
Lidská řeč pod drobnohledem / 64
Pobaltí známé i neznámé (NOVINKA) / 65
Sondy do dějin a kultury starověkého Egypta — 1. ročník (NOVINKA) / 66
Starší divadlo v Čechách a Evropě (NOVINKA) / 67
Škola základ života. Kapitoly z dějin školství a vzdělávání I-III (NOVINKA) / 69

ÚVOD

Milé posluchačky, milí posluchači,

mám tu čest a potěšení současně Vám sdělit radostnou novinu, že i v roce 2024 je připraven katalog vzdělávacích programů v rámci naší Univerzity třetího věku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Jsem rád, že držíte v ruce tuto publikaci, a budu se těšit, že Vás budu moci přivítat i jako posluchačku či posluchače na naší *Alma mater*, na starobylé fakultě svobodných umění Karlova učení, kterou absolvovali významní vědci, umělci a přední představitelé našeho společenského života.

Katalog pro akademický rok 2024/2025 dává možnost si podle svých osobních zájmů a preferencí zvolit konkrétní kurzy, které jsou nabízeny nejen formou odborných přednášek, ale i specializovaných seminářů, jež Vám umožní získat nové znalosti, dovednosti a kompetence v disciplínách, kterým jste se intenzivně věnovali velkou část života, nebo jež jste si vždy přáli studovat. Ze všeobecného úhlu pohledu lze říci, a výzkumy českých i zahraničních vědců to potvrzují, že vzdělávací aktivity ve vyšším věku představují důležitý faktor, vedoucí ke zlepšení duševního a fyzického zdraví a zkvalitnění života seniorů. Pravidelná setkání a komunikace posluchačů a posluchaček mezi sebou a s vyučujícími nejen, že napomáhají předcházet pocitům sociální izolace a osamocení, ale přispívají i k udržení intelektu na vysoké úrovni. Nikdo tak není sám a všichni jsme součástí širšího univerzitního společenství.

V minulých letech jsem se upřímně radoval, že se budeme jako posluchačky, posluchači a vyučující setkávat na naší univerzitě osobně, což se mi vyplnilo. Obdobně jsem byl potěšen, že skončilo hektické období posledních několika let spojené s on-line výukou. Vše se na první pohled vrátilo do „zažitých kolejí“. V uplynulém roce jsem vzdvihl fakt, že univerzitní půda je prostředím respektu a že je otevřená pro všechny, neboť i tato otevřenost má být pevnou součástí našich společenských hodnot a univerzitních svobod. Univerzitní společenství nerozlišuje, jestli je někdo soused či cizinec, nerozlišuje, jestli někdo mluví tou či onou řečí, nerozlišuje, jestli někdo má ten či onen názor. Od počátků je proto akademická obec jedna rodina, která společně a bez rozdílu „hoduje“ u „stolu poznání“. Vzdělávání seniorů proto v univerzitním prostředí nejen tyto hodnoty a myšlenky přirozeně naplňuje, ale i potvrzuje třetí roli univerzit jako nezastupitelných institucí ve veřejném prostoru.

Loni jsem vyjádřil hluboké přesvědčení, že naše evropské demokratické hodnoty a myšlenky jsou ty pravé a správné a že dobro vždy vítězí nad zlem. Bohužel musím připustit, že má víra ve vítězství dobra se nenaplnila. Čiré zlo se objevilo i u nás, a to v jedné ze svých nejtemnějších podob, spojené s nezměrným lidským utrpením a smrtí. Vánoční svátky na konci roku zpravidla patří k období klidu a pokojného rozjímání, a přesto jsme se v jejich předvečer stali svědky střelby na naší *Alma mater*. Naše fakultní rodina byla tímto činem velmi silně zasažena, otřesena, zraněna, nikoli ale zlomena. Navzdory této tragické události stále pevně vyznáváme naše univerzitní hodnoty

a myšlenky, jež jsou spjaté s touhou po poznání a bohatství vědění. Žádné zlo nás od toho neodradí.

Čest památce studentů a vyučujících, kteří za naše univerzitní hodnoty položili život. Fakultní rodina na Vás nikdy nezapomene.

PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.

Garant Univerzity třetího věku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

JEDNOSEMESTRÁLNÍ PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE KONANÉ POUZE V ZIMNÍM SEMESTRU

Název programu	Katedra/ústav FF UK
Aféry a skandály české společnosti 1900–1945 (NOVINKA)	Ústav českých dějin
Archeologie antického Řecka, Itálie a římské říše 1. ročník (NOVINKA)	Ústav pro klasickou archeologii
Jak nám technologie mohou zprostředkovat naše kulturní dědictví?	Ústav informačních studií a knihovnictví
Jak poslouchat vážnou hudbu	Centrum dalšího vzdělávání
Kapitoly z dějin anglické literatury	Ústav anglofonních literatur a kultur
Konverzační jazykový kurz Francouzština	Jazykové centrum
Moc staří na učení? Specifika učení se ve třetím věku	Katedra andragogiky a personálního řízení
Na pomoc životu v sociální a zdravotní oblasti (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Praktická cvičení z novověké paleografie pro pokročilé XII	Katedra pomocných věd historických a archivního studia
Přelomová období v dějinách českého a evropského výtvarného umění — 2. ročník	Ústav pro dějiny umění
Střední Evropa od paleolitu do doby železné	Ústav pro archeologii
Šifry a jejich luštění od starověku po současnost (NOVINKA)	Ústav informačních studií a knihovnictví
Toulky antickým Římem II (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Ukrajina od světových válek k ruské agresi (NOVINKA)	Ústav východoevropských studií
Úloha školy v době společenských a technologických změn (NOVINKA)	Katedra pedagogiky
Z dějin Apeninského poloostrova	Centrum dalšího vzdělávání
Židé v Českých zemích v raném novověku	Katedra pomocných věd historických a archivního studia

AFÉRY A SKANDÁLY ČESKÉ SPOLEČNOSTI 1900–1945

Odborný garant: Ústav českých dějin FF UK (doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Česká společnost první poloviny dvacátého století nežila ani zdaleka tak idylickým životem, jak by se například i z dnešního uměleckého ztvárnění mohlo zdát. Také česká společnost té doby znala politické arivisty, podvodníky, korupčníky, účelové skandalizování politických protivníků i vyvolávání masové hysterie šířením fám a lží, nevyhnuly se jí ani atentáty. Následující cyklus některé takové případy představí. Každý z případů bude zasazen do širšího kontextu anatomie české společnosti tehdejší doby.

Osnova přednášek:

1. Hilsneriáda
2. Švihova aféra
3. Knoflíková aféra
4. Atentát na Aloise Rašína
5. Lihová aféra
6. Gajdova aféra
7. Kramářův spor s Benešem
8. Podvodník Harry Jelínek
9. Chlebíčková aféra

Přednášející:

doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.

prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

ARCHEOLOGIE ANTICKÉHO ŘECKA, ITÁLIE A ŘÍMSKÉ ŘÍŠE — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav pro klasickou archeologii FF UK (Dr. Marek Verčík)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2025/2026)

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Cyklos přednášek je zaměřen na archeologii starověkého řeckého, italského a římského světa. Dvouletý vzdělávací program je rozdělen do dvou přednáškových cyklů. V první části se posluchači seznámí jednak s vybranými kapitoly řecké a východostředomořské archeologie s důrazem na hmotnou kulturu a umění, jednak také se souvisejícími socioekonomickými a kulturními procesy. Přednášky nabídnou základní přehled dané problematiky a představí nové poznatky, trendy a perspektivy dalšího bádání.

Osnova přednášek:

1. Mínojská kultura na Krétě i mimo ni
2. Řecko v době mykénské
3. Řecko v 9.-7. století př. n. l. mezi Asýrií a Pyrenejským poloostrovem
4. Archaické umění a monumentálnost
5. Řecké vázy a antická každodennost
6. Řecko a Persie
7. Alexandr Veliký v zrcadle archeologie
8. Řecké umění na dvorech helénistických vládců
9. Řecko mezi Makedonií a Římem

Přednášející:

prof. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.; Dr. Marek Verčík; Mgr. Zuzana Jamrichová Kroutilová, Ph.D.;
doc. PhDr. Ladislav Stančo, Ph.D.; M.A. Petra Mrvová

Doporučená literatura:

Bouzek, J. — Ondřejová, I. — Musil, J. 1997: Úvod do klasické archeologie, Praha.
Burian, J. — Oliva, P. 2015: Civilizace starověkého Středomoří I, II. Praha.
Marek, V. — Oliva, P. — Charvát, P. 2008: Encyklopedie dějin starověku. Praha.
Novotná, M. (ed.) 2006: Dejiny a kultúra antického Grécka a Ríma. Bratislava.
Svobodová, H. 2020: Antické umění ve sbírce Národního muzea. Praha.

Forma ukončení: Závěrečný písemný test ve 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

JAK NÁM TECHNOLOGIE MOHOU ZPROSTŘEDKOVAT NAŠE KULTURNÍ DĚDICTVÍ?

Odborný garant: Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
(PhDr. Helena Lipková, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Jednosemestrální kurz Vám ukáže, jak si můžete z pohodlí domova vychutnat digitalizované prezentace našeho kulturního dědictví ve virtuálním prostoru. V kurzu se dozvíte, jaké tato forma prezentace přináší možnosti, omezení i výzvy. Zabývat se také budeme tím, jak lidé vnímají prezentaci kulturního dědictví, pokud je zprostředkováváno v digitální podobě. Účastníci kurzu se tak mohou seznámit s tím, jak a kde se technologie v této oblasti nasazují, i jak mohou oni sami technologie využít k objevování naší kulturní historie. Kurz je připraven jako průřez zajímavostmi z různých oblastí. Jednotlivá témata jsou proto věnovaná hradům a zámkům, historickým i digitálním knihovnám, muzeím, online filmům, hudbě, trendům v počítačových hrách i fenoménu tzv. digitálního náboženství. Neočekává se žádná předchozí schopnost práce s technologiemi.

Osnova přednášek:

1. Kulturní dědictví v digitálním prostředí
2. Proměny interpretace minulosti pod vlivem technologií
3. Virtuální výstavy a muzejní mobilní aplikace
4. České hrady a zámky a doba digitální
5. Digitální knihovny a distribuce elektronických knih
6. Virtuální rekonstrukce historických knihoven
7. Film a hudba v digitálním prostředí
8. Počítačové hry jako zprostředkovatel historických událostí
9. Proměny náboženství v digitálním prostoru

Přednášející:

doc. Jindřich Marek, Ph.D.

Mgr. et Mgr. Čeněk Pýcha, Ph.D.

Mgr. Nina Wančová, Ph.D.

PhDr. Helena Lipková, Ph.D.

Mgr. Adéla Jarolímková, Ph.D.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

JAK POSLOUCHAT VÁŽNOU HUDBU

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (Lukáš Hurník, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Zkoušíme vytrénovat naše uši, aby slyšely, co dosud neslyšely, zkoumáme, co s námi hudba dělá, jakými prostředky to dělá a jak je udělaná. Poznáme všechny nástroje symfonického orchestru a budeme zjišťovat, jak s nimi zacházejí velcí skladatelé.

Osнова přednášek:

1. Partitura řádek po řádku
2. Dřeva, i ta, co nejsou ze dřeva
3. Žestě s ventily, píсты a snížci
4. Bicí s blánami, rourami, špalíčky a pružinami
5. Harfa, kytara, elektronika
6. Varhany a klavír, někdy i preparovaný
7. Smyčce zahrají vše
8. Lidský hlas, nástroj, na který umíme všichni
9. Opera a hudba budoucnosti

Přednášející:

Lukáš Hurník, Ph.D.

Doporučená literatura:

Lukáš Hurník — Klasická hudba zvenčí a zevnitř

Antonín Modr — Hudební nástroje

Forma ukončení: Poslechový test.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

KAPITOLY Z ANGLICKÉ LITERATURY

Odborný garant: Ústav anglofonních literatur a kultur FF UK
(doc. Clare Wallace, M.A., Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Průřez dějinami anglické literatury od renesance po současnost se zaměřuje na nejvýznamnější etapy a osobnosti britské prózy, poezie a dramatu. Přednášky seznamují s historickým pozadím vývoje jednotlivých žánrů a literárních forem a rozbořem vybraných ukázek z děl demonstřují základní rysy literatury daných období.

Osnova přednášek:

1. Anglické renesanční drama
2. Anglické renesanční a restaurační drama
3. Anglický román 18. století
4. Anglický romantismus
5. Anglický román 19. století I
6. Anglický román 19. století II
7. Anglický modernismus
8. Vývoj anglického poválečného románu
9. Současný britský román

Přednášející:

PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Doporučená literatura:

Zdeněk Stříbrný: Dějiny anglické literatury. Academia, Praha 1987.

Martin Hilský: Modernisté. TORST, Praha 1995, 2017.

Martin Hilský: Současný britský román, H&H, Jinočany 1992.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ FRANCOUZŠTINA

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (Mgr. Ladislava Dolanová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz není určen pro úplné začátečníky, předpokládá se základní konverzační úroveň — viz níže uvedený popis předpokládané úrovně.

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Popis předpokládané úrovně:

Kurz je určen zájemcům z řad seniorů, kteří již ovládají základní gramatická pravidla a potřebují se naučit vyjadřovat v běžných situacích. Rozumí větám a často používaným výrazům, vztahujícím se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají (rodina, nákupy, bydlení, zaměstnání). Dokáží komunikovat prostřednictvím jednoduchých úloh, jež vyžadují přímou výměnu informací o běžných skutečnostech. Umí používat základní typy vět a komunikovat o sobě a jiných lidech, o tom, co dělají, o záležitostech týkajících se jejich nejnaléhavějších potřeb. Mají základní jazykový repertoár, který jim umožňuje, aby se vyjadřovali v rámci každodenních předvídatelných situací jednoduchou formou.

Anotace:

Kurz se zaměří na rozvoj produktivních i receptivních jazykových dovedností seniorů (na samostatný ústní projev, vedení dialogu, porozumění psanému nebo vyslechnutému textu), příp. psaní vybraných typů textů s konkrétním cílem osvojení, resp. opakování a upevnování základních gramatických struktur a lexikálních jednotek nezbytných pro realizaci obecných komunikačních záměrů. Podnětem k diskusi budou různé typy dokumentů (psané texty, video, audio). Kurz se obsahově věnuje všeobecným tematickým okruhům s přihlédnutím k dané jazykové oblasti (společenské konvence, kultura, média, historie, společenské problémy současnosti apod.).

Osnova přednášek:

1. Présentations
2. Morceaux choisis de l'histoire de France
3. Morceaux choisis de l'histoire de France
4. Les vagues migratoires en France
5. Les vagues migratoires en France
6. La culture du livre
7. La culture du livre
8. La Francophonie et la francophonie
9. La Francophonie et la francophonie

Přednášející:

Mgr. Kristýna Švorcová

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

MOC STAŘÍ NA UČENÍ?

SPECIFIKA UČENÍ SE VE TŘETÍM VĚKU

Odborný garant: Katedra andragogiky a personálního řízení FF UK
(PhDr. Michal Šerák, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Záměrem přednášek je seznámení se specifiky vzdělávání a učení (se) v pozdějších fázích života. Postupující technologizace společnosti a proměna sociálních, ekonomických, politických nebo kulturních sfér života má za následek zvýšené nároky na znalosti a dovednosti každého člena společnosti. Stále větší důraz je proto kladen na nutnost učení se i ve starším věku. Velmi častým problémem je však přetrvávající stereotypizace, nerespektování či neznalost projevů stárnutí, které mohou mít vliv na kvalitu a efektivitu učení, a v neposlední řadě i nízké sebevědomí samotných potenciálních studujících. Platí nicméně, že pravidelná duševní činnost, kreativní přemýšlení a učení se novým věcem mají na schopnost úspěšně se zapojit do vzdělávacího procesu podstatně větší vliv než samotný věk.

Cílem programu je proto zaměřit se na jednotlivé aspekty ovlivňující proces učení a poukázat na nejčastější chyby či problémy. Zvláštní pozornost bude věnována problematice paměti, stresu při učení, koncentraci nebo proměnám kognitivních schopností. Absolvování programu by mělo umožnit účastníkům zkvalitnit proces vlastního učení.

Osнова přednášek:

1. Stárnutí a stáří v optice vědy
2. Demografické stárnutí České republiky
3. Možnosti a bariéry vzdělávání ve třetím věku
4. Stárnutí mozku, jeho příčiny a projevy
5. Paměť a stárnutí; trénování paměti
6. Fáze procesu učení: osvojování a upevňování
7. Stres a jeho dopad na kvalitu učení, základní principy zvládání stresu
8. Zásady efektivního učení se ve třetím věku
9. Aktuální nabídky vzdělávacích a volnočasových aktivit pro seniory v České republice

Přednášející:

PhDr. Michal Šerák, Ph.D.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

NA POMOC ŽIVOTU V SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ OBLASTI

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (Mgr. Vladimíra Kalfusová)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Vzdělávací program nabízí nezbytné poznatky pro řešení vzniklých situací a rozpoznání jejich závažnosti při ohrožení života a zabránění vzniku psychicky nebezpečné sociální izolace. Propojení několika vědních oborů vysokých škol poskytuje ucelené poznatky ze zdravotně-sociální problematiky.

Osnova přednášek:

1. Prevence v kardiologii
2. Předstírání prožívaných emocí
3. Ergoterapie u seniorů
4. Důchodové pojištění a důchodový systém
5. Globální změna útočí — mýtus nebo realita
6. Přehled poskytovaných sociálních dávek
7. Role rehabilitace ve zdravotně-sociálním systému
8. Moderní postupy v rehabilitaci a její praktické využití
9. Arteriální hypertenze

Přednášející:

prof. MUDr. Richard Češka, CSc., FACP, FEFIM, předseda České internistické společnosti,
III. Interní klinika — klinika endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN

Ing. Slávka Čubanová, MSc., Fakulta biologického inženýrství ČVUT, Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Mgr. Lenka Freislebenová, FN Bulovka, Oddělení fyziatrie a léčebné rehabilitace

JUDr. Roman Lang, Ph.D., MPSV, odbor sociálního pojištění

MUDr. Bc. Petra Sládková, Ph.D., primářka Oddělení fyziatrie a léčebné rehabilitace,
FN Bulovka

prof. RNDr. Ing. Michal Marek, DrSc., Dr.h.c., Ústav výzkumu globální změny AV ČR

Mgr. et Mgr. Daniel Prokop, Ph.D., sociolog, zakladatel výzkumné organizace PAQ Research

MUDr. Marie Tichá, FN Bulovka, Oddělení fyziatrie a léčebné rehabilitace

prof. MUDr. Jiří Widimský, CSc., III. Interní klinika, Centrum pro hypertenzi VFN
a 1. LF UK

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

PRAKTICKÁ CVIČENÍ Z NOVOVĚKÉ PALEOGRAFIE PRO POKROČILÉ XII

Odborný garant: Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK
(doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: pouze prezenční

Anotace:

Cílem semináře je prohloubení dovedností praktického čtení paleograficky náročnějších raně novověkých a novověkých textů (především jazykově německých, ale i českých, okrajově latinských — vzhledem k tomu, že tyto texty jsou psány humanistickým písmem), a to na příkladu pramenů úřední i neúřední provenience. Součástí semináře je základní analýza daných písemností.

Předpoklady:

Kurz je určen pro stávající posluchače, může být doplněn do celkového počtu 25 účastníků. Podmínkou pro nově zapsané posluchače je již zkušenost s praktickým čtením paleografických textů, výhodou je alespoň dobrá pasivní znalost němčiny.

Osnova přednášek:

1.-9.: praktické čtení paleografických textů včetně jejich analýzy.

Přednášející:

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.; doc. PhDr. Zdeněk Hojda, CSc.

doc. PhDr. Mlada Holá, Ph.D.; PhDr. Milada Sekyrková, CSc.

Doporučená literatura:

Bastl Ondřej — Pátková Hana, *Texty k výuce diplomatiky*, Praha 2004.

Bobowski Kazimierz, *Skróty w piśmie neogotyckim. Na postawie materialu śląskiego od początku XVI do połowy XX wieku*, Wrocław 1994.

Dülfer Kurt — Korn Hans-Enno, *Gebräuchliche Abkürzungen des 16.-20. Jahrhunderts*, Marburg ³2009.

Dülfer Kurt — Korn Hans-Enno, *Schrifttafeln zur deutschen Paläographie des 16.-20. Jahrhunderts*, ¹²2007.

Ebelová Ivana, *Klíč k novověké paleografii*, Praha ¹2004, ²2016, ³2020

Hlaváček Ivan — Kašpar Jaroslav — Nový Rostislav, *Vademecum pomocných věd historických*, Praha ¹1988, ²1993, ³1997, ⁴2002.

Hledíková, Zdeňka — Kašpar, Jaroslav — Ebelová, Ivana, *Paleografická čítanka*, Praha 2000, ²2000, ³2014, ⁴2023 (http://pvh.ff.cuni.cz/paleografie/paleo_text.htm).

Húščava Alexander, *Dejiny a vývoj nášho písma*, Bratislava 1951.

Kaňák Bohdan, *Paleografické texty*, 1. sešit Olomouc 1994, 2. sešit Olomouc 1999, ²2002.

Pátková Hana, *Cvičení z pozdně středověké paleografie*, Praha 2001.

Zouhar Jakub — Horáková Lenka, *Paleografická čítanka novověkých diplomatických textů*, Hradec Králové 2007.

Vojtíšková Jana, *Cvičení z transkripce českých raně novověkých textů z let 1500–1620 (Hradec Králové)*, Hradec Králové 2014.

<http://uhv.upce.cz/cs/paleograficka-citanka/>

Pátková Hana, *Cvičení z pozdně středověké paleografie*, Praha 2001.

Zouhar Jakub — Horáková Lenka, *Paleografická čítanka novověkých diplomatických textů*, Hradec Králové 2007.

Vojtíšková Jana, *Cvičení z transkripce českých raně novověkých textů z let 1500–1620 (Hradec Králové)*, Hradec Králové 2014.

<http://uhv.upce.cz/cs/paleograficka-citanka/>

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

PŘELOMOVÁ OBDOBÍ V DĚJINÁCH ČESKÉHO A EVROPSKÉHO VÝTVARNÉHO UMĚNÍ — 2. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav pro dějiny umění FF UK (Ing. Petr Macek, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Určeno výhradně posluchačům 1. ročníku kurzu v akademickém roce 2023/2024.

Anotace:

Dějiny umění lze rozčlenit do řady období charakterizovaných výraznými a osobitými projevy. Cyklus přednášek pedagogů Ústavu pro dějiny umění FF UK se dle badatelského zaměření jednotlivých přednášejících bude věnovat zlomovým okamžikům, ve kterých docházelo k významným stylovým posunům. Přednášky jsou koncipovány do dvou ročníků. V prvním byly sledovány proměny umění na území Čech, ve druhém pak obdobné přelomové momenty v uměleckých dějinách Evropy.

Osnova přednášek:

Evropa

1. Ikony prvního tisíciletí
2. Zrození katedrály ve Francii
3. C. Sluter a internacionální styk
4. Zrození renesance v Itálii
5. Bernini a berninismus
6. Klasicistní architektura v Evropě: počátky, šíření
7. Od realismu k impresionismu: Paříž 1850–1880
8. Umění kolem roku 1900: směry, díla, osobnosti
9. Umění poválečné Evropy: 1945–1950

Přednášející:

prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.; prof. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.;
ing. Petr Macek, Ph.D.; PhDr. Kateřina Adamcová, Ph.D.;
doc. PhDr. Richard Biegel, Ph.D.; Mgr. Petr Šámal, Ph.D.;
prof. PhDr. Roman Prahl, CSc.; doc. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.;
prof. doc. PhDr. Marie Klimešová, Ph.D.; PhDr. Jan Klípa, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu 10 stran textu ve 2. ročníku.

Inspirace k volbě tématu závěrečné práce:

Účastníci kurzu by se měli inspirovat přednáškami. Na jejich základě si následně zvolí jim blízké a zajímavé téma. Doporučujeme konkrétní umělecká díla z oblasti

architektury, sochařství, či malířství. Obecnější náměty jsou značně obtížné (např. impresionismus, gotická architektura apod.). Vznikne tak minimálně desetistránková stať, která bude vycházet výhradně z odborné literatury. Stať bude opatřena poznámkovým aparátem (viz časopis Umění), přehledem použité literatury a obrazovou přílohou.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

STŘEDNÍ EVROPA OD PALEOLITU DO DOBY ŽELEZNÉ

Odborný garant: Ústav pro archeologii FF UK (doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Soubor přednášek seznamuje formou obrazově bohatých prezentací život lidí od starší doby kamenné po dobu železnou. Účastníci kurzu získají přehled o významných meznicích jednotlivých epoch, poznají i zajímavé nálezy a naleziště. Do kurzu jsou zařazena i některá speciální témata, která s archeologií pravěku úzce souvisí.

Osnova přednášek:

1. Pravěká archeologie jak a proč?
2. Lovci a sběrači starší doby kamenné
3. Pole a stáj aneb jak se rodilo zemědělství
4. Kolo, vůz, orba, měď — končí doba kamenná
5. Ötzi — muž z ledovce
6. Život v době bronzové
7. Návrat do Býčí skály
8. Experiment v archeologii — věda nebo hra?
9. Kaleidoskop pravěké archeologie — výběr zajímavostí a kuriozit

Přednášející:

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

PhDr. Zuzana Bláhová Sklenářová, Ph.D.

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D.

Mgr. Zuzana Golec Mírová

Doporučená literatura:

Archeologie pravěkých Čech 1-5 (ke stažení na stránkách Archeologického ústavu AVČR Praha).

Další případná literatura bude připomenuta v jednotlivých přednáškách.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

ŠIFRY A JEJICH LUŠTĚNÍ OD STAROVĚKU PO SOUČASNOST

Odborný garant: Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
(prof. RNDr. Jiří Ivánek, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: distanční

Anotace:

Jednosemestrální kurz představuje vybrané šifry — jak historické substituční, tak aktuálně používané, včetně metod jejich rozluštění. Účastníci kurzu se tak mohou seznámit s tím, jak se šifrovalo v minulosti a jak nyní na internetu. Také si budou sami šifrovat a zašifrované zprávy navzájem posílat a luštit. Kurz je připraven tak, aby se dal zvládnout bez speciálních znalostí a pomůcek.

Osnova přednášek:

1. Základní pojmy, starověká Césarova šifra
2. Jak používat novověkou „nerozluštitelnou“ šifru na příkladech
3. Kdo první našel rozluštění — Casanova? Babbage? Kasiski?
4. Naučme se luštit „nerozluštitelnou“ šifru
5. Jak to bylo s Enigmou
6. Šifrování ve světě bitů
7. Jak si tajně vyměnit klíče
8. Šifrování s veřejným klíčem a elektronický podpis
9. Udělejte si malý, ale svůj kryptosystém

Přednášející:

prof. RNDr. Jiří Ivánek, CSc.

Doporučená literatura:

Ivánek, J.: Vybrané kapitoly z kódování informací. Elektronický studijní text. Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK 2007 (bude pro účastníky ke stažení)
Jiroušek, R. — Ivánek, J. — Máša, P. — Toušek, J. — Vaněk, N.: Principy digitální komunikace. LEDA, Praha 2006.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

TOULKY ANTICKÝM ŘÍMEM II

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Pavel Titz, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Účast na kurzu není podmíněna absolutoriem kurzu Toulky antickým Římem I v akademickém roce 2023/2024.

Anotace:

Přednáškový cyklus se posluchačům pokusí nabídnout navazující sérii jakýchsi virtuálních procházek antickým Římem. Poté, co jsme se již takto prošli Forem Romanem, budeme během dalších vycházek zastavovat u rozličných památek nacházejících se jinde ve městě. Připomeneme si jejich někdejší funkci, podobu i výzdobu a zmíníme jejich roli v římských dějinách. Kroky nás povedou nad Forum na posvátné *Capitolium* s jeho chrámy a dnes muzei, projdeme *Palatin* s pozůstatky nejstaršího římského osídlení, s domy římské šlechty i prvního císaře Augusta, s císařským palácem a shlédneme na *Circus Maximus*. Dále navštívíme oblast velkolepých císařských náměstí, abychom se zastavili u Colossea a prozkoumali další z římských pahorků s lázněmi a dalšími pamětihodnostmi. Naše putování zakončíme na někdejší *Martově poli* s Pantheonem, Augustovými a dalšími stavbami. Po Aeliově mostě přejdeme k Hadriánovu mauzoleu a kurz zakončíme na Vatikánském poli, kde na sklonku antiky vyrostla předchůdkyně nynější svatopetrské baziliky indikující již nástup nové epochy lidstva.

Osnova přednášek:

1. Přehled římských dějin a topografie města
2. *Capitolium* a jeho chrámy
3. *Palatin* s Romulovou chatrčí a císařským palácem
4. Císařská fora
5. *Campus Martius*
6. Veřejné stavby antického Říma (lázně, cirky...)
7. Veřejné stavby antického Říma (hradby, silnice, akvadukty, mosty...)
8. Řím za Tiberem — antický Vatikán
9. Římská muzea s antikou

Přednášející:

PhDr. Pavel Titz, Ph.D.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

UKRAJINA OD SVĚTOVÝCH VÁLEK K RUSKÉ AGRESI

Odborný garant: Ústav východoevropských studií FF UK
(PhDr. Marek Příhoda, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou výuky)

Anotace:

Přednáškový cyklus si klade za cíl seznámit posluchače s politickými a kulturními dějinami ukrajinského historického a etnického prostoru od počátku 20. století do současnosti. V první části kurzu se zaměříme na ukrajinskou otázku v prvních desetiletích 20. století, situaci ukrajinských zemí včetně Zakarpatí v meziválečném období a za druhé světové války, i na složité politické a společenské dějiny Ukrajiny v rámci Sovětského svazu po roce 1945. Zvláštní pozornost bude věnována úloze pojetí hladomoru let 1932–1933 a tzv. banderovců při formování ukrajinského národního vědomí. Následující přednáškový blok se soustředí na vývoj samostatné Ukrajiny po roce 1991 včetně krymské krize a války na východě země. Kurz uzavřou přednášky mapující kulturní život, literaturu současné Ukrajiny a rovněž výrazné momenty novodobých česko-ukrajinských vztahů. Předmět je koncipován tak, aby jeho absolvent získal základní přehled o proměnách Ukrajiny tohoto a minulého století. Všem zájemcům o dění ve východní Evropě pomůže porozumět utváření moderní ukrajinské identity i dramatickým událostem v Ukrajině posledních let a jejich historickým kořenům.

Osnova přednášek:

1. Rozdělená Ukrajina mezi světovými válkami (1914/18–1939/41)
2. Druhá světová válka a sovětská Ukrajina (1941–1991)
3. Hladomor, banderovci a ukrajinský nacionalismus
4. Rozpad SSSR a první roky nezávislosti (1991–2004)
5. Od Oranžové revoluce (2004) k Majdanu (2014)
6. Mezi Majdanem a ruskou agresí: Ukrajina v letech 2014–2022
7. Krymská krize a válka na východě Ukrajiny
8. Literatura a kulturní život současné Ukrajiny
9. Česko-ukrajinské vztahy ve 20. a v 21. století

Přednášející:

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

PhDr. Marek Příhoda, Ph.D.

Mgr. Ksenia Procházková

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

ÚLOHA ŠKOLY V DOBĚ SPOLEČENSKÝCH A TECHNOLOGICKÝCH ZMĚN

Odborný garant: Katedra pedagogiky FF UK (doc. PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou výuky)

Anotace:

Cílem kurzu je seznámit posluchače s aktuálními trendy ve výchově a vzdělávání, které ovlivňují situaci a klima ve školách. Důraz je kladen zejména na ideologické a technologické změny, které na základě měnících se společenských potřeb mění výchovné a vzdělávací cíle stejně jako představy o žádoucí podobě člověka a společnosti. Přednášky se zaměřují i na dílčí otázky a problémy vzdělávací praxe, jako jsou alternativní vzdělávací přístupy a jejich vliv na hlavní vzdělávací proud, hledání nových pedagogických modelů v pedagogice orientované na kompetence a kooperativní přístup, rostoucí četnost testování všeho druhu ve školách, ale též na stále rostoucí význam technologií ve vzdělávání. Především se však chceme společně zamyslet nad otázkou, jaká je česká škola, jaké má kvality a nedostatky, a kam v posledních letech směřuje vize a praxe školního vzdělávání.

Osnova přednášek:

1. Škola mezi tradicemi a pokrokem? K aktuálním otázkám vzdělávací reformy
2. Krize ve výchově? K problému nesouladu mezi společností a školou
3. Učíme „nově“. Jak alternativní koncepce (ne)mění způsoby výuky na českých školách
4. Technologické vlivy v moderní škole. Nejen o umělé inteligenci ve vzdělávání
5. Škola pro 21. století aneb jak by se měla učit Vaše vnoučata
6. Přínosy a úskalí kooperativní pedagogiky v soudobé vzdělávací praxi
7. Realizace primární prevence na středních školách aneb jak informovat mládež o aktuálních rizikových jevech?
8. Čísla nelžou — vpád testování a měření do škol a vzdělávacích politik
9. Co je dnes hlavní kulturní misí školy? Závěrečné setkání s diskusí

Přednášející:

doc. PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.; doc. PhDr. Jaroslav Koťa;

prof. doc. PhDr. et PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D. et Ph.D.; Mgr. Monika Šimáková;

Mgr. Jiří Kropáč, LL.M., Ph.D.; PhDr. Daniela Sedláčková; Mgr. Jaroslava Swoboda;

Mgr. Veronika Klapálková, Ph.D.; prof. PaedDr. Ondřej Kaščák, Ph.D.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

Z DĚJIN APENINSKÉHO POLOOSTROVA

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (ThDr. et Mgr. Pavel Helan, Th.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou výuky)

Anotace:

Přednáškový cyklus se zabývá vybranými tématy z italských dějin. Zahrnuje i kapitoly z historie papežského stolce či česko-italských vztahů. Většina přednášek bude doplněna obrazovým materiálem, fotografiemi či dobovými tisky a ukázkami literatury.

Osnova přednášek:

1. **Středověký Milán.** Postava záhadné kněžky Vilemíny z Čech. Korunovace Karla IV. lombardskou korunou a napjaté vztahy s vládnoucím rodem Viscontiů. Itinerář Karlovy korunovační jízdy v roce 1354–55
2. **Vzniky a zániky církevního státu.** Francká říše a papežství. Vznik středověké Evropy. Osudy církevního státu
3. **Příběh Coly di Rienza,** posledního římského tribuna lidu a vězně Karla IV. Ukončení avignonského papežství a návrat papežů do Říma
4. **Dante a jeho doba.** Florencie přelomu 13. a 14. století a Dante Alighieri
5. **Osvícenství v Neapolském království.** Jih Evropy jako centrum nových myšlenek
6. **Dvůr Lorenza Medicejského,** vzestup bankéřského průmyslu a medicejští papežové Lev X. a Kliment VII. Florentská republika a její proměna v toskánské velkovévodství
7. **Renesanční a barokní papežství.** Urbanistický rozvoj Říma, obnova a výstavba akvaduktů. Slavná topografická dílna rodiny De Rossi
8. **Pod vlajkou Iva sv. Marka** aneb Serenissima na vrcholu slávy, centrum obchodu a umění. Výstavba Sansovinovy knihovny a tiskařský průmysl Benátek. Benátské malířství — Tizian, Veronese, Tintoretto
9. **Vévodská města Urbino, Ferrara a Mantova.** Mezi bojišti a uměním. Rozvoj fenoménu mecenášství. Velká politička a mecenáška vévodkyně Isabella d'Este Gonzaga

Přednášející:

ThDr. et Mgr. Pavel Helan, Th.D., odborný asistent na Husitské teologické fakultě UK a na ústavu románských studií FF UK (externě)

Mgr. Bc. Michaela Krčmová, původně vedoucí redaktorka a dramaturgyně Českého rozhlasu, nyní autorka a publicistka se zaměřením na kulturní a umělecké dějiny Itálie

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

ŽIDÉ V ČESKÝCH ZEMÍCH V RANÉM NOVOVĚKU

Odborný garant: Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK
(doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou výuky)

Anotace:

V rámci přednášek budou posluchači seznámeni s vybranými kapitolami z historie židovského obyvatelstva v Českých zemích. Pozornost bude věnována struktuře židovského osídlení v Čechách a na Moravě, právním normám, zvláště v období tzv. úředního antisemitismu, otázkám každodennosti, profesní a sociální struktuře. Stranou pozornosti nezůstanou ani prameny k dějinám Židů v Českých zemích a raně novověké památky na židovské obyvatelstvo.

Osnova přednášek:

1. Židovské obyvatelstvo v Českých zemích — úvodem (židovské osídlení a jeho proměny v raném novověku, postavení židovského obyvatelstva před a po třicetileté válce...)
2. Archivní prameny k dějinám Židů v raném novověku — úvodní obecný přehled dochovaných pramenů, typologie, využitelnost ke studiu atd.
3. Židovská samospráva v Čechách v 17. a 18. století
- 4., 5. Každodennost (mj. testamenty pražských Židů — z hlediska obsahového rozboru pro dějiny každodennosti a s přesahem pozůstalostního řízení jako součásti posledních věcí člověka, pohřebních rituálů atd.
- 6., 7. Migrační procesy a mobilita Židů
8. Období úředního antisemitismu
9. Židovské památky z období raného novověku

Přednášející:

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

PhDr. Marie Buňatová

Mgr. Kajetán Holeček

PhDr. Tomáš Krákora

Mgr. Petra Vladařová, Ph.D.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

VÍCESEMESTRÁLNÍ KURZY — PROBÍHAJÍCÍ V ZIMNÍM I LETNÍM SEMESTRU

Název programu	Katedra/ústav FF UK
Antická mytologie I a II	Ústav řeckých a latinských studií
Co naši rodiče nemuseli znát I a II — seminář	Centrum dalšího vzdělávání
Český jazyk a česká kultura ve světovém kontextu I a II	Ústav bohemistiky pro cizince a komunikace neslyšících
Čeština ve světě I a II (NOVINKA)	Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Kondiční cvičení pro seniory — teorie a praxe I a II (1. až 4. skupina)	Katedra tělesné výchovy
Konverzační jazykový kurz — Angličtina pro seniory I a II (1. a 2. skupina)	Jazykové centrum
Momenty ze života ve středověké Číně I a II (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Průniky hudby a literatury I a II (NOVINKA)	Ústav hudební vědy
Psychologické charakteristiky známých osobností I a II — seminář	Centrum dalšího vzdělávání
Psychologie I a II	Katedra psychologie
Slovo je energií života I a II (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Trénování poznávacích schopností I a II — seminář	Centrum dalšího vzdělávání
Významná místa a události světových dějin 2 — I a II (NOVINKA)	Ústav světových dějin

ANTICKÁ MYTOLOGIE I A II

Odborný garant: Ústav řeckých a latinských studií FF UK
(doc. Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Dvousemestrální přednáškový cyklus si klade za cíl představit nesmírně bohatý celek antické mytologie, stejně jako rozmanité přístupy k ní, i základní půdorys další tradice, která z ní čerpá a dále na ni navazuje. V prvním semestru představíme řeckou mytologii: charakter řeckého panteonu, proces jeho vzniku a ustavení, postavy jednotlivých bohů a také velmi bohatou hérojskou mytologii. Po představení řecké mytologie v první části cyklu se v části druhé zaměříme na další témata: úvodem na různé náhledy na mýty již v době starověku, a dále zejména na různé způsoby rozvíjení mýtů, nejprve v díle Platónově a poté v římském prostředí v souvislosti se systémem římské mytologie a náboženství. V závěru bude představeno pozdější ztvárnění antické mytické látky v divadle a ve filmu.

Osnova přednášek:

1. Úvod: povaha mýtu a struktura řeckého panteonu
2. Příběh kosmogonie a olympští bohové v čele s Diem; Athéna
3. Apollón, Artemis, Létó a Múzy
4. Dionýsos, Afrodité a Erós
5. Démétér, Persefoné, Hádés a podsvětí
6. Další božstva
7. Mytologie hérůů: Héraklés
8. Hrdinové trójské války
9. Attické, thébské a další hérojské mýty
10. Mýtus jako historie i alegorie
11. Platónovy mýty I
12. Platónovy mýty II
13. Římská mytologie – úvodní přehled
14. Římská mytologie – Aeneis
15. Římská mytologie – Ovidiovy Proměny
16. Římská mytologie v díle Tita Livia
17. Antické mýty a evropské divadlo
18. Antické mýty ve filmu

Přednášející:

Mgr. Ivan Prchlík, Ph.D.; doc. Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.; Mgr. Martin Bažil, Ph.D.; Mgr. Michal Ctibor, Ph.D.; PhDr. Bořivoj Marek, Ph.D.; Mgr. Alena Sarkissian, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu 10 stran textu ve 2. semestru.

Doporučená literatura:

Je vhodné seznámit se s danou problematikou v následujících publikacích: Kerényi, K., *Mytologie Řeků I: Příběhy bohů a lidí*, Praha 1996; Kerényi, K., *Mytologie Řeků II: Příběhy héróů*, Praha 1998; Eliade, M., *Mýtus o věčném návratu*, Praha 2003; Segal, R. A., *Stručný úvod do teorie mýtu*, Praha 2017; Kozák, J. A., *Monomýtus: syntetické pojednání o teorii mýtu*, Praha 2022; *Encyklopedie antiky*, Praha 1973; *Slovník antické kultury*, Praha 1974.

Segal, R. A., *Stručný úvod do teorie mýtu*, Praha 2017; Platón, *vybrané dialogy*; Vergilius, *Aeneis*; Ovidius, *Proměny*; Titus Livius, *Dějiny*; Rüpke, J., *Náboženství Římanů*, Praha 2007; Martin, R. a kol., *Slovník řecko-římské mytologie a kultury*, Praha 1993; *Encyklopedie antiky*, Praha 1973; *Slovník antické kultury*, Praha 1974.

Speciální tituly k jednotlivým tématům a závěrečným pracím zájemcům doporučí přednášející.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

CO NAŠI RODIČE NEMUSELI ZNÁT I A II — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: pouze prezenční

Jedná se o specializovaný seminář, který předpokládá aktivní zapojení posluchačů do práce na jednotlivých tématech.

Max. počet účastníků je 25 osob.

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Cílem semináře je seznámit posluchače s novými psychologickými aspekty současného života, které předcházející generace neznali resp. nemuseli se o ně zajímat. Nové fenomény jsou novou charakteristikou naší současné společnosti, která prochází intenzivní transformací. Přednášky budou zaměřeny zejména na pomoc seniorům v lepší orientaci v těchto nových jevech a lepší informovaností částečně přispět ke kvalitnějšímu životu.

Osnova přednášek:

1. Návrhy na inspiraci. Seznámení se se stylem práce
2. Inteligence a schopnosti
3. Sociální inteligence
4. Co děti (vnoučata) nejvíc potřebují
5. Asertivita
6. Duševní hygiena
7. Psychologie zdraví
8. Odolnost (resilience)
9. Jak si vychutnat seniorská léta
10. Návrhy na inspiraci — letní semestr
11. Psychosomatické otázky
12. Stockholmský syndrom
13. Konflikty a jejich řešení
14. Postavení seniora v dnešní rodině
15. Psychoterapie a její využívání
16. Relaxační techniky
17. Kult mládeže — ageizmus
18. Zákony ženské přitažlivosti

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Forma ukončení:

Kolokvium, závěrečná písemná práce v rozsahu 10 stran textu ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

ČESKÝ JAZYK A ČESKÁ KULTURA VE SVĚTOVÉM KONTEXTU I A II

Odborný garant: Ústav bohemistických studií FF UK (PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Program *Český jazyk a česká kultura ve světovém kontextu* navazuje na stejnojmenný kurz realizovaný v akademickém roce 2023/2024 a na kurz *Český jazyk světový?*, které byly úspěšně realizovány v minulých letech. Kurz se bude snažit ukázat místo českého jazyka a české kultury v evropské a světové kultuře. V zimním semestru se přednášející soustředí především na český jazyk a jeho místo mezi jazyky Evropské unie i mezi jazyky světovými, zatímco v semestru letním bude pozornost věnována české kultuře, vědě i historii a jejich místu v kultuře světové. Posluchači se též seznámí s jazykovými ostrovy v zahraničí a s pohledem cizinců na český jazyk a českou kulturu.

Osnova přednášek:

1. Čeština a česká kultura v evropském a světovém kontextu; čeština jako jazyk rodný, cizí a druhý
2. Cizinci mluví česky; sociokulturní kontext; typické chyby cizinců v češtině, komunikace s cizincem
3. Čeština v zahraničí; jazykové enklávy a ostrovy; bohemistická pracoviště v zahraničí
4. Přejatá slova v češtině, přejímky z češtiny v cizích jazycích
5. Kontrastivní pohled na češtinu a cizí jazyky
6. Gramatika ve výuce češtiny pro cizince; problémy lingvodidaktické
7. Slovní zásoba ve výuce češtiny pro cizince; co jsou české reálie
8. Významní Češi v cizině
9. Program vlády ČR na podporu českého kulturního dědictví v zahraničí
10. Česká věda v evropském a světovém kontextu
11. Česká literatura v evropském kontextu
12. Obraz Prahy v zahraniční literatuře
13. České dějiny očima cizinců
14. Česká architektura v evropském a světovém kontextu
15. České výtvarné umění v evropském a světovém kontextu
16. Je česká hudba světová?
17. České divadlo a film v evropském a světovém kontextu
18. Je česká kultura světová?

Přednášející:

doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.; PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.;

PhDr. Tomáš Vučka; Mgr. Jana Dolenská

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu 10 stran ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru

Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

ČEŠTINA VE SVĚTĚ I A II

Odborný garant: Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK
(doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Program je zaměřen na širokou problematiku vztahu Čechů a ciziny a naopak češtiny a cizinců. První polovina programu představí jednotlivé české krajanské komunity ve světě, a to nejprve v historickém přehledu a poté jejich současný stav. Dalšími tématy budou výuka češtiny v zahraničí a jazyková politika ČR ve vztahu k cizině/cizincům. Závěrečné přednášky se zaměří na češtinu nerodilých mluvčích v ČR a její výuku.

Osnova přednášek:

1. České krajanské komunity ve světě, čeština v Horních Uhrách
2. Pobělohorská čeština v exilu na území dnešního Německa a Polska
3. Čeština v USA před r. 1939 (na materiálu soukr. korespondence v Texasu v 19. stol.)
4. Čeština na území bývalého carského Ruska
5. Čeština v rumunském Banátu
6. Čeština v Chorvatsku, Srbsku a Bulharsku
7. Čeština v severobosenských vesnicích a její předávání
8. Čeština v Rakousku se zaměřením na Vídeň
9. Čeština v Argentině
10. Čeština v USA ve 2. polovině 20. stol.
11. Šíření a udržování češtiny za hranicemi ČR jako součást kulturního dědictví
12. Proměny a současný stav výuky češtiny na zahraničních univerzitách a v krajanských školách
13. Z čeho zkoušíme cizince z češtiny? (Zkouška pro trvalý pobyt a pro občanství)
14. Čeština českých Neslyšících
15. Čeština „odjinud“ ve světle chybové analýzy
16. Žáci s odlišným mateřským jazykem na českých školách
17. Metodické přístupy ve výuce češtiny jako cizího jazyka
18. Učebnice češtiny jako cizího jazyka

Přednášející:

Mgr. Alena Andrllová Fidlerová, Ph.D.; doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.;
PhDr. Robert Dittmann, Ph.D.; Mgr. Hana Dufková, Ph.D.;
dr. Eva Eckert (Anglo-American University Prague);

Mgr. et Mgr. Silvie Převrátilová, Ph.D.; prof. Sergej Skorvid, CSc. (ÚVES FF UK);
prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.; Mgr. Kateřina Šormová, Ph.D;
Mgr. Marie Štěpánová

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

KONDIČNÍ CVIČENÍ PRO SENIORY — TEORIE A PRAXE I A II (1. AŽ 4. SKUPINA, ANOTACE PLATÍ PRO VŠECHNY SKUPINY)

Odborný garant: Katedra tělesné výchovy FF UK (Mgr. Zdeňka Hrazdírová)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: pouze prezenční

**Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.
Max. počet účastníků kurzu v jedné skupině je 50 osob.**

Anotace:

Praktické hodiny posilovacích a protahovacích cvičení mají za cíl zlepšení fyzické kondice, svalové pružnosti a psychické pohody. Vyrovnávání svalových dysbalancí se provádí s použitím různého náčiní — overbalů, širokých gum, ručníků, činek apod.

Osnova přednášek:

I. Teorie :

1. Význam fyzické zdatnosti u seniorů
2. Technika dýchání
3. Svalová dysbalance – hyperaktivní a ochabující svalové skupiny
4. Pokyny ke cvičení

II. Praxe :

1. Kondiční posilovací cvičení
2. Protahovací cvičení
3. Dechová cvičení
4. Vyrovnávací cvičení bez náčiní i s použitím overbalů, činek, ručníku, s širokou gumou
5. Rehabilitační cvičení s tenkou gumou
6. Relaxační cvičení
7. Jednoduché country tance

Lektorka:

Mgr. Zdeňka Hrazdírová

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ ANGLIČTINA I A II (ANOTACE PLATÍ PRO 1. I 2. SKUPINU)

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (Mgr. Ladislava Dolanová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

**Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.
Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.**

Anotace:

Kurz je určen pro posluchače a posluchačky s pokročilejší znalostí anglického jazyka. Zaměřuje se na rozvoj produktivních i receptivních jazykových dovedností seniorů (porozumění psanému nebo vyslechnutému textu, samostatný ústní projev – monolog i dialog, diskuze) s cílem zopakovat si, upevnit a rozvíjet slovní zásobu a gramatiku tak, aby byl posluchač po absolvování kurzu schopen komunikovat v anglickém jazyce v běžných situacích i vyjádřit své myšlenky a názory o složitějších problémech. Témata jsou rozvržena vždy do dvou lekcí kurzu a jsou vybrána tak, že se vztahují jak k osobnímu životu, tak ke kulturním a společenským událostem v současnosti. Ke každému tématu je připraven studijní materiál rozvíjející všechny čtyři jazykové dovednosti (poslech s porozuměním, čtení, psaní, mluvení) a obsahující specifickou slovní zásobu a cvičení zaměřená na vybrané gramatické struktury. Tyto pracovní listy používají posluchači a posluchačky ve dvou po sobě jdoucích lekcích.

Osнова přednášek:

1. Introduction
2. Dress codes
3. Dress codes
4. American presidents
5. American presidents
6. Snowflake generation — why do we talk about it?
7. Snowflake generation — why do we talk about it?
8. British (American) holidays
9. British (American) holidays
10. Media in the modern world
11. Media in the modern world
12. Economic crime and other safety risks
13. Economic crime and other safety risks
14. Space flights — sci-fi and reality
15. Space flights — sci-fi and reality
16. English humour and how to understand it

17. English humour and how to understand it

18. Revision + Test

Přednášející:

PhDr. Marie Hanzlíková

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

MOMENTY ZE ŽIVOTA VE STŘEDOVĚKÉ ČÍNĚ I A II

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Lubica Obuchová)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Dvousemestrální přednáškový cyklus bude věnován vybraným aspektům společenského, ekonomického a kulturního života císařské Číny (221 př. n. l. — 1911 n. l.). Posluchači se postupně seznámí s každodenními aktivitami různých sociálních skupin tradiční čínské společnosti, uvědomí si diametrální rozdíly mezi materiální a duchovní kulturou venkovanů, měšťanů a nejvyšší elity. Nebudou opomenuty ani činnosti typické pro dny sváteční či rodinné slavnosti a přechodové rituály.

Osnova přednášek:

1. Počítání času, kalendáře a almanachy
2. Architektura a bydlení
3. Kuchyně všední i sváteční
4. Oděvní kultura, obuv a ozdoby
5. Lékařství, léčitelství a zdravotví
6. Život na venkově — ideál a realita
7. Hudba a tanec, divadlo a vypravěčství
8. Cesty a cestování po souši
9. Řeky, kanály a vodní cesty
10. Život v paláci I. — císař a jeho ženy
11. Život v paláci II. — služebné a eunuši
12. Studentský život a zkouškový systém
13. Těžký osud byrokrata
14. Cechovní mistři a řemeslníci
15. Obchodníci a finančníci
16. Vojáci, důstojníci a rekruti
17. Život v pohraničí — trestanci a „barbaři“
18. Zásvětí — život po životě

Přednášející:

PhDr. Lubica Obuchová

Forma ukončení: Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

PRŮNIKY HUDBY A LITERATURY I A II

Odborný garant: Ústav hudební vědy FF UK (Mgr. Jan Baťa, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Smyslem dvousemestrálního kurzu je nahlédnout na dějiny hudby a hudební kultury poněkud jinou optikou, než je v hudební historiografii běžné, a to skrze literární památky. Hudba je totiž s literaturou velmi úzce provázána. Z nepřehledného bohatství literárních a hudebních památek tak zazní vybrané příklady, jenž umožní proniknout do mnohovrstevnatého vztahu literatury a hudby v proměnách času. Zimní semestr bude věnován hudbě a mýtu, letní semestr pak ohlasu literárních děl v hudbě. V případě distanční výuky budou přednášky realizovány online v platformě ZOOM.

Osnova přednášek:

1. Úvodní lekce

2.–9. Hudba a mýtus v proměnách času

10.–18. Ohlasy vybraných literárních děl v hudbě

Přednášející:

Mgr. Jan Baťa, Ph.D.; doc. Mgr. Eduard Douša, Ph.D.;

prof. PhDr. David Eben, Ph.D.; Mgr. Tereza Havelková, Ph.D.;

doc. Mgr. Marc Niubo, Ph.D.; PhDr. Miroslav Pudlák, CSc.;

Mgr. Markéta Štědranská, Ph.D.; prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.;

Mgr. Vít Zdrálek, Ph.D.;

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu 10 stran textu ve 2. semestru.

Inspirace k volbě tématu závěrečné práce:

Orfeovský mýtus v barokní opeře, Franz Liszt a Dante, Torquato Tasso v české hudbě

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

PSYCHOLOGICKÉ CHARAKTERISTIKY ZNÁMÝCH OSOBNOSTÍ I A II — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: pouze prezenční

Jedná se o specializovaný seminář, který předpokládá aktivní zapojení posluchačů do práce na jednotlivých tématech.

Seminář probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Max. počet účastníků je 25 osob.

Anotace:

Cílem semináře je seznámení s psychologickými aspekty života známých osobností. Přiblížit jejich život z různých úhlů pohledu. Hledat jejich silné a slabé, pozitivní či negativní stránky chování. U jednotlivých osobností nepůjde o vyčerpávající analýzu, ani o naprosto úplné informace o jejich životě. Půjde o jejich osobnostní charakteristiky z hlediska tehdejšího a dnešního pohledu i možností společnosti, poukázat na zlomové, rozhodující okamžiky jejich života. Výběr konkrétních osobností bude určen na začátku semináře a budou se akceptovat návrhy posluchačů — osobnosti z kulturního, vědeckého, sportovního i politického života. Rozsah analýzy budou determinovat i možnosti přístupných zdrojů.

Osnova přednášek:

Orientační a inspirativní návrh: Antonín Dvořák, Bedřich Smetana, Leoš Janáček, Bohuslav Martinů, Rafael Kubelík, Gustav Mahler, Zdeněk Fibich, Miroslav Kabeláč, Alfonz Mucha, Mikoláš Aleš, Emil Filla, František Kupka, Josef Lada, Jiří Anderle, Adolf Born, Cyril Bouda

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Doporučená literatura:

Podle výběru osobnosti — nejčastěji autobiografické prameny nebo jinými autory zpracované materiály.

Forma ukončení: Kolokvium, závěrečná písemná práce v rozsahu 10 stran textu.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

PSYCHOLOGIE I A II

Odborný garant: Katedra psychologie FF UK (Mgr. Zuzana Štěrbová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Cyklos přednášek nabízí vybrané poznatky z moderní psychologie a jejich aplikaci. Přednášky podporují rozšíření psychologického pohledu na svět, přispívají k porozumění fungování člověka v něm a poskytují poznatky ke zvládnání nároků každého dne v oblasti rodinných, přátelských i obecně mezilidských vztahů, informace k orientaci ve vybraných oblastech společenské praxe a svého místa v současném světě.

Osnova přednášek:

1. Základy krizové intervence
2. Jak pečovat sám o sebe
3. Psychosomatika v každodenním životě
4. Vývojová psychologie v období stáří
5. Poruchy autistického spektra
6. Psychologie vyjednávání
7. Rozumíme komunikaci zvířat?
8. Kdo je psychopat? Psychopatie v práci a vztazích
9. Efektivní techniky učení, které fungují v každém věku
10. Postoje: Od formování k projevům
11. Kriminální seriály versus realita u policie
12. Role prarodiče ve vývoji dítěte
13. Trauma a traumatické poruchy
14. Alzheimerova nemoc v souvislostech
15. Duševní zdraví a příroda
16. Soužití generací: Jak na dobré vztahy
17. Vliv psychiky na imunitní systém a nemoc
18. Perinatální duševní zdraví

Přednášející:

Mgr. Kateřina Azim Aburas, BA, LL.B.; Mgr. Karolína Faberová;

Mgr. Hana Horáková, Ph.D.; Mgr. Kristýna Hrdličková;

Mgr. Liliana Janáková; Mgr. Nikola Kročková;

Mgr. Anita Michajluková; PhDr. Ing. Martin Pospíchal, Ph.D.;

Mgr. Bc. Ivana Šípová, Ph.D.; doc. RNDr. Marek Špinko, CSc.;

Mgr. Zuzana Štěrbová, Ph.D.; Mgr. Roksana Táborská;

PhDr. Daniel Tůma, M.A., BA, CBC; Mgr. Kamila Urban, Ph.D.;
RNDr. Mgr. Kateřina Veverová, Ph.D.; PhDr. Lenka Vlášková;
Mgr. Klára Záplatová

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

SLOVO JE ENERGIÍ ŽIVOTA I A II

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK
(MgA. Martina Ema Gasparovič, Ing. Ilona Kellerová)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: pouze prezenční

**Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.
Max. počet posluchačů 30.**

Anotace:

Lidé, kteří umí dobře komunikovat, mají větší šanci dosahovat svých cílů. Většinou disponují autentickou energií slova, mají přirozený, sebejistý, vlídný a technicky správně posazený hlas. Takový mluvní projev zvyšuje jejich autoritu a přispívá k rozvoji emocionální inteligence. Kurz nabízí komplexní pohled na umění mluveného slova. Praktická, tréninková část zahrnuje různé přístupy k dechovým, artikulačním a rezonančním technikám. Každá lekce je zakončena tvůrčí rozpravou.

Osnova přednášek:

1. Edukace mluvního projevu — jak zaujmout, přesvědčit a udržet pozornost
2. Chvěním hlasivek se tvoří příběh, vztahy, charakter
3. Interpretace textu, moderace podle svého bodového scénáře
4. Práce s pozitivní trémou, cvičení na odbourávání strachu z veřejného vystoupení
5. Různé typy nádechu, jeho pravidelnost, hloubka, dynamika, síla, intenzita
6. Hlasová a mluvní kondička, jak využít naplno celý svůj hlasový potenciál
7. Fonační cvičení s vědomou respirací, rezonancí, artikulací a hlasitostí
8. Podpora v nalezení svého osobitého, správně posazeného hlasového stylu
9. Krátká řeč na vlastní téma
10. Autenticita, pravdivost a improvizace
11. Využití ticha jako hlavního akcentu promluvy
12. Koordinace základních mluvních funkcí s rytmem a gestem
13. Kreativní vnímání interpretace různých typů textů, intonace a podtextu
14. Praktické srovnání zásadních rétorických projevů v historii a současnosti
15. Vytvoření vlastního textu do společného scénáře
16. Nastudování závěrečné autorské hry
17. Hlavní zkouška autorské hry
18. Představení kolektivního autorského jevištního celku

Přednášející:

MgA. Martina Ema Gasparovič

Katedra činoherního divadla, kabinet hlasové a mluvní výchovy, DAMU

Forma ukončení:

Závěrečné praktické předvedení interpretačních dovedností v kolektivním inspirativním textu.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

TRÉNOVÁNÍ KOGNITIVNÍCH PROCESŮ (TAKÉ PAMĚTI) I A II — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: pouze prezenční

Seminář probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Max. počet účastníků kurzu je 25 osob.

Anotace:

Cílem kurzu je aktivizovat poznávací procesy osobnosti /i paměti/ a tak posilovat osobnostní integritu v seniorském věku. Využíváním běžných postupů /např. představivosti, vizualizace, tvořivosti/ v modelových situacích přispívat k duševní pohodě, k udržení nezávislosti seniora. Obsah setkání budou tvořit relaxace, cvičení zaměřené na jednotlivé psychické procesy. Důraz bude kladen na cvičení zaměřené na různé druhy paměti. První semestr budou jednotlivá cvičení podporovaná teoretickým výkladem. Relaxace, kognitivní funkce, druhy a vlastnosti myšlení, mnemotechnická podpora, metody kreativity, role emocí, mentální bariéry efektivních výkonů. Druhý semestr bude zaměřený na praktický trénink: relaxace, vlastností pozornosti, poznávacích procesů — využívání vizualizace, imaginace. Praktikování jednotlivých metod rozvíjení paměti i kreativity. Využívání pravé a levé hemisféry. V obou semestrech je vyžadována aktivní účast posluchače na hodinách.

Osnova přednášek:

1. Organizační seminář. Seznámení se s prací a cíli semináře.
2. Představivost
3. Paměť
4. Myšlení
5. Řeč
6. Emoce
7. Motivace
8. Tvořivost
9. Metody poznávání lidí
10. Relaxace
11. Cvičení zaměřené na imaginaci
12. Cvičení zaměřené na rozvíjení pohotovosti a soustředění
13. Cvičení na zdokonalování číselné paměti (metody)
14. Zraková a sluchová paměť
15. Cvičení zaměřené na zlepšování sebehodnocení
16. Sociální vztahy

17. Metoda háčků

18. Cvičení zaměřené na tvořivost

Přednášející: PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu 10 stran textu ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

VÝZNAMNÁ MÍSTA A UDÁLOSTI SVĚTOVÝCH DĚJIN 2 — I A II

Odborný garant: Ústav světových dějin FF UK (PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2024/2025. Zapisujete si oba semestry.

Anotace zimní semestr:

Netradičně koncipovaná série přednášek se bude zabývat městy, která měla v určitém dějinném úseku velmi významné postavení a stala se centry politického, hospodářského, případně kulturního života. Výklad bude zaměřen na konkrétní historickou etapu každého z nich a jeho součástí bude prezentace kulturně historických pamětihodností, které dodnes poskytují svědectví o slavné minulosti těchto měst.

Osnova přednášek:

1. RIGA, mezi obchodníky, preláty a řádovými rytíři
2. VISBY, pozoruhodné středověké město na ostrově Gotland
3. BRÉMY, neposlušný člen hanzovního společenství
4. BERGEN, obchodní metropole středověké Skandinávie
5. GENT, mezi francouzskými králi, burgundskými vévody a habsburskými panovníky
6. ZHOŘELEČ, mezi českým státem, saskými vévody a Pruskem
7. BAYREUTH, od markraběcí opery k hudebním slavnostem Richarda Wagnera
8. MNICHOV, místo, kde se zrodil nacismus
9. MILÁN, od milánského ediktu k sv. Karlu Boromejskému

Přednášející:

doc. PhDr. Dana Picková, CSc., PhDr. Pavel Smrž, Ph.D.

Anotace letní semestr:

Přednáškový cyklus navazuje na netradičně koncipovanou sérii přednášek o světových městech, která měla v určitém dějinném úseku velmi významné postavení a stala se centry politického, hospodářského, případně kulturního nebo náboženského života. Výběr významných událostí zčásti tematicky doplňuje předchozí ročník a současně otevírá nové události světových dějin, které z pohledu „velkých“ dějin nejsou přelomové či klíčové, přesto ve své době znamenaly významné mezníky v oblasti mezinárodních vztahů, vnitropolitické problematiky, či sociálních, ekonomických a kulturních dějin. Přednášky jsou koncipovány tak, aby pokryly středověk, novověk a nejnovější dobu.

Osnova přednášek:

1. Bitva u Litavy jako významný mezník ve vývoji českých a rakouských zemí
2. Rudolf Habsburský římským králem
3. Nástup lucemburské dynastie na český trůn v evropském kontextu
4. Stralsundský mír
5. Vídeňský kongres
6. Dálný východ mezi světovými válkami
7. Jackie, Ari a Jack: první dáma, magnát a prezident
8. Cesta ke vzniku Státu Izrael
9. Arabsko-izraelské konflikty

Přednášející:

Mgr. Anna Zvířecí, Ph.D.; PhDr. Pavel Smrž, Ph.D.;
prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.; PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

JEDNOSEMESTRÁLNÍ PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE KONANÉ POUZE V LETNÍM SEMESTRU

Název programu	Katedra/ústav FF UK
Antický Řím a jeho dějiny zrcadlený v životech starých Římanů (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Genealogie pro mírně pokročilé. Jaké jsou naše kořeny? (NOVINKA)	Katedra pomocných věd historických a archivního studia
Jazykový kurz Latina pro středně pokročilé	Jazykové centrum
Kapitoly z dějin a současnosti českého překladu (NOVINKA)	Ústav translátologie
Konverzační jazykový kurz Němčina — distanční	Jazykové centrum
Konverzační jazykový kurz Němčina — prezenční	Jazykové centrum
Konverzační jazykový kurz Španělština	Jazykové centrum
Lidská řeč pod drobnohledem	Fonetický ústav
Pobaltí známé i neznámé (NOVINKA)	Ústav východoevropských studií
Sondy do dějin a kultury starověkého Egypta — 1. ročník (NOVINKA)	Český egyptologický ústav
Starší divadlo v Čechách a Evropě (NOVINKA)	Katedra divadelní vědy
Škola základ života. Kapitoly z dějin školství a vzdělávání I – III (NOVINKA)	Ústav českých dějin

ANTICKÝ ŘÍM A JEHO DĚJINY ZRCADLENÝ V ŽIVOTECH STARÝCH ŘÍMANŮ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Pavel Titz, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Cyklos přednášek pohlédne na vývoj jedné z nejúchvatnějších civilizací starověkého světa skrze životy jejích tvůrců — obyvatel římské říše a Římanek a Římanů především. Ač se v době svého největšího rozkvětu římská říše rozkládala hned na třech kontinentech, měla o mnoho staletí dříve podobu relativně skromného a malého osídlení doby železné na návrší nad bažinatým břehem Tiberu.

Přednášky pokryjí velký chronologický a geografický záběr římského období a přiblíží posluchačům osobnosti, které pomáhaly říši budovat, od konzulů a vojevůdců až po obyčejné vojáky, voliče nebo daňové poplatníky i v pozadí stojící otroky. Jejich rozdílné životy přirozeně nabízejí různé úhly pohledu na Řím. Voják, manželka řemeslníka, věhlasný řečník nebo vzdělaný encyklopedista, vestálka, vojevůdce nebo milenec císaře, „pohan“ či křesťan. Vedle struktury římské společnosti neopomeneme ani samotné Římanky, ženy z nejsvobodnějších v antickém světě, mocné, vlivné, i často přehlížené. S těmi všemi prožijeme vzestupy, pády i zánik antického Říma.

Osnova přednášek:

1. Svět starých Římanů
2. Struktura a složení římské společnosti
3. Římané a Římanky doby královské
4. Římané a Římanky doby rané a střední republiky
5. Římané a Římanky doby krize republiky
6. Římané a Římanky doby zrodu císařství
7. Římané a Římanky doby principátu
8. Římané a Římanky doby dominátu
9. Římané a Římanky na sklonku antiky

Přednášející:

PhDr. Pavel Titz, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

GENEALOGIE PRO MÍRNĚ POKROČILÉ. JAKÉ JSOU NAŠE KOŘENY?

Odborný garant: Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK
(doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Jednosemestrální kurz je určen především začínajícím a mírně pokročilým rodopiscům se zájmem o rodinnou historii a život v minulosti. Může se jednat o absolventy kurzů Jak se píše rodová kronika (2022/2023) a Úvod do genealogie pro začátečníky. Jak žili naši předci? (2023/2024), ale není to podmínkou. Během devíti tematicky zaměřených přednášek si posluchači prohloubí základy archivnictví a genealogie jako pomocné vědy historické. Kurz bude tentokrát zaměřen na studium pramenů ke konkrétním lokalitám a menším územním celkům, jako byly obce, města, panství nebo třeba farnosti. Na základě ukázek konkrétních pramenů budou představeny zásadní archivní fondy v České republice a možnosti jejich využití při vlastním výzkumu. Účastníci si prohloubí znalost práce s raně novověkými prameny a naučí se vyhledávat informace o svých předcích ve zdigitalizovaných pramenech, které jim pak budou moci posloužit při tvorbě vlastního rodokmenu, kroniky nebo usnadní pochopit život v minulosti. V nadcházejícím roce bude na tento kurz navazovat další určený mírně až středně pokročilým posluchačům v oboru genealogie, který bude pravděpodobně opět zaměřen monotematicky.

Osnova přednášek:

1. Genealogie a další pomocné vědy historické
2. Jméno. Odkud jsme si ho přinesli?
3. Farnost. Středobod života našich předků
4. Matriky nejen jako demografický pramen
5. Panství a prameny vrchnostenské správy
6. Statky, grunty, usedlosti. Pozemkové knihy a katastrální prameny
7. Hřbitov. Místo setkání s předky
8. Archivy, muzea a knihovny jako zdroj lokálních pramenů
9. Internetové zdroje pro genealogy

Přednášející:

Lucie Večerníková absolvovala obor Archivnictví a pomocné vědy historické na FF UK a v současné době je doktorandkou na téže katedře. Od roku 2016 působila v Archivu Národní galerie v Praze, od podzimu 2022 pracuje v Archivu Kanceláře prezidenta republiky. V rámci ediční řady Umění v archivu připravila k vydání publikaci Zapomenutý malíř Ferdinand Engelmüller. Je autorkou řady odborných článků a studií, především

s tematikou výtvarného umění v 19. století. S kolektivem autorů se podílela na vzniku knihy Schwarzenberský a Salmovský palác a výstavního katalogu Pod zimním sluncem jihu. Čeští malíři na Korsice a francouzské Riviére 1925–1931. V minulosti vedla kurzy genealogie a tvorby rodové kroniky a podílí se na mnoha odborných projektech napříč institucemi.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

JAZYKOVÝ KURZ LATINA PRO STŘEDNĚ POKROČILÉ

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (Mgr. Ladislava Dolanová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Anotace:

Kurz je určen především pro středně pokročilé latináře.

Ideální úroveň znalostí přihlášených před začátkem kurzu: skloňování 1.–5. deklinace, časování pravidelných sloves (1.–4. konjugace) indikativů přezenta, imperfekta, futura a perfekta, zájmena (v textu se vyskytují i další tvary a jevy, jako např. konjunktivy či vzácně gerundium či gerundivum není nutné znát je předem).

Samozřejmě však není nutné vše z uvedeného ovládat bezchybně; současně není vyloučeno, aby se přihlásili i ti, kteří umí něco navíc.

Náplní kurzu bude četba sbírky latinských anekdot *Gesta Romanorum* anonymního autora pocházející zřejmě z Anglie, Francie či Německa přelomu 13. a 14. století, která svým obsahem inspirovala mimo jiné Geoffreyho Chaucera či Williama Shakespeara.

Tato četba bude průběžně doplňována o výklad gramatických jevů, na které při četbě textu narazíme, případně na cvičení zaměřená na lepší pochopení a zapamatování těchto jevů.

Osnova přednášek:

Každá z devíti lekcí bude sestávat z četby *Gestorum Romanorum* a z doplňujících témat/textů/výkladu gramatiky, o něž přihlášení posluchači na hodině projeví zájem.

Přednášející:

Mgr. Šimon Dittrich

Forma ukončení: Závěrečný písemný překlad

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

Doporučená literatura:

Materiály budou poskytovány vyučujícím. (Pokud by měl někdo zájem podívat se na *Gesta Romanorum* předem, najde je zde: www.thelatinlibrary.com/gestarom.shtml)

Doplňková/nepovinná literatura pro samostudium:

Quitt, Z. — Kucharský, P.: *Latinská mluvnice*, SPN 1989.

Špaňár, J. — Kettner, E.: *Latina pro gymnázia*. SPN 1965.

Bilíková, E.: *Přehled latinské mluvnice*. MC nakladatelství 2006.

Kábrt, J. a kol.: *Latinsko-český slovník*. Leda 2000.

KAPITOLY Z DĚJIN A SOUČASNOSTI ČESKÉHO PŘEKLADU

Odborný garant: Ústav translátologie FF UK (PhDr. David Mraček, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: pouze prezenční

Anotace:

Cílem kurzu je seznámit posluchače s dějinami i současností českého uměleckého překladu. Na převodech stěžejních děl anglicky, německy, francouzsky, španělsky a ruský píšících spisovatelů do češtiny, respektive na překladech českých knih do cizích jazyků kurz ilustruje obecnější trendy překládání platné v různých obdobích od renesance po současnost a zaměří se také na významné překladatelské osobnosti a jejich roli v mezikulturní komunikaci. Cyklus rovněž přiblíží práci dnešních překladatelů a redaktorů literárních textů a nabídne výhled do budoucnosti překládání.

Osnova přednášek:

1. Jak se překládalo v období baroka
2. Od Popelky k Zabijákovi (francouzská literatura v Čechách)
3. Osudy dobrého vojáka Švejka ve španělských a německých překladech
4. Zábranův Doktor Živago na pozadí dobových událostí 60. a 70. let minulého století
5. Jazyková kreativita v básnickém překladu aneb hledáme své vnitřní dítě (o překládání groteskní poezie Ch. Morgensterna)
6. O překládání a nepřekládání děl Milana Kundery
7. Kulturní role českých překladatelek na prahu 20. století (od E. Krásnohorské po Stašu Jílovskou)
8. Překládání beletrie: radosti i strasti, oříšky a šotkové (od originálu přes překlad a redakci až po knihkupecký pult)
9. Možnosti a meze překládání v 21. století

Přednášející:

PhDr. Tomáš Svoboda, Ph.D.; PhDr. Jana Pokojová; Mgr. Věra Kloudová;

PhDr. Eva Kalivodová, Ph.D.; PhDr. Mgr. Petra Mračková Vavroušová, Ph.D.;

Mgr. Lukáš Klimeš; PhDr. Anežka Charvátová; PhDr. Šárka Belisová

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ NĚMČINA — DISTANČNÍ

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (Mgr. Ladislava Dolanová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: pouze distanční

Kurz není určen pro úplně začátečníky, předpokládá se základní konverzační úroveň — viz níže uvedený popis předpokládané úrovně.

Popis předpokládané úrovně:

Kurz je určen zájemcům z řad seniorů, kteří již ovládají základní gramatická pravidla a potřebují se naučit vyjadřovat v běžných situacích. Rozumějí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblasti, které se jich bezprostředně týkají (rodina, nákupy, bydlení, zaměstnání). Dokážou komunikovat prostřednictvím jednoduchých úloh, jež vyžadují přímou výměnu informací o běžných skutečnostech. Mají základní jazykový repertoár, který jim umožňuje, aby se vyjadřovali v rámci každodenních předvídatelných situacích jednoduchou formou.

Anotace:

Kurz je určen posluchačům, kteří mají zájem rozšířit si své znalosti a dovednosti v německém jazyce a zdokonalit se v komunikaci. Tematicky je kurz zaměřen na nejčastější všeobecné komunikační okruhy (osobní kontakty, bydlení, kultura, cestování a pamětihodnosti, sport a zdravý životní styl, životní prostředí, tisk a média).

Osnova setkání:

1. Persönliche Kontakte — Besuch, Gast, Gastgeber, Sprechen über sich selbst, Andere vorstellen, Einladung, individuelle Hobbys
2. Wohnen — Beschreibung, Wohnungssuche, Diskussion über Land und Stadt
3. Reisen — Reiseziele, Hotelsuche, Transport, Reservationen
4. Reisen — Denkmäler, Stadtplan, Wegbeschreibung
5. Kultur — Musik, Malerei, bildende Kunst — Galerien, Konzerte,
6. Sport und gesunde Lebensweise — Sportarten, Aktuelles von Wettbewerben, aktuelle Tendenzen
7. Presse und andere Medien — Rundfunk, Fernsehen — ihre Rolle, Vor- und Nachteile
8. Computer und Internet — ihre Rolle heutzutage,
9. Unsere Umwelt — Natur, Industrie, soziale Umwelt

Přednášející: PhDr. Marie Svačinová

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

Doporučená literatura:

Alena Nekovářová, Dominique Fliegler *Alltagssprache Deutsch neu*, Fraus, Plzeň 2009

Eva Berglová, Eva Formánková, Miloslav Mašek *Moderní gramatika němčiny*, Fraus, Plzeň 2002

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ NĚMČINA — PREZENČNÍ

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (Mgr. Ladislava Dolanová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: pouze prezenční

Kurz není určen pro úplně začátečníky, předpokládá se základní konverzační úroveň — viz níže uvedený popis předpokládané úrovně.

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Popis předpokládané úrovně:

Kurz je určen zájemcům z řad seniorů, kteří již ovládají základní gramatická pravidla a potřebují se naučit vyjadřovat v běžných situacích. Rozumějí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblasti, které se jich bezprostředně týkají (rodina, nákupy, bydlení, zaměstnání). Dokážou komunikovat prostřednictvím jednoduchých úloh, jež vyžadují přímou výměnu informací o běžných skutečnostech. Mají základní jazykový repertoár, který jim umožňuje, aby se vyjadřovali v rámci každodenních předvídatelných situací jednoduchou formou.

Anotace:

Kurz je určen posluchačům, kteří mají zájem rozšířit si své znalosti a dovednosti v německém jazyce a zdokonalit se v komunikaci. Tematicky je kurz zaměřen na nejčastější všeobecné komunikační okruhy (osobní kontakty, bydlení, kultura, cestování a paměťihodnosti, sport a zdravý životní styl, životní prostředí, tisk a média).

Osnova:

1. Persönliche Kontakte — Besuch, Gast, Gastgeber, Sprechen über sich selbst, Andere vorstellen, Einladung, individuelle Hobbys
2. Wohnen — Beschreibung, Wohnungssuche, Diskussion über Land und Stadt
3. Reisen — Reiseziele, Hotelsuche, Transport, Reservationen
4. Reisen — Denkmäler, Stadtplan, Wegbeschreibung
5. Kultur — Musik, Malerei, bildende Kunst — Galerien, Konzerte,
6. Sport und gesunde Lebensweise — Sportarten, Aktuelles von Wettbewerben, aktuelle Tendenzen
7. Presse und andere Medien — Rundfunk, Fernsehen — ihre Rolle, Vor- und Nachteile
8. Computer und Internet — ihre Rolle heutzutage,
9. Unsere Umwelt — Natur, Industrie, soziale Umwelt

Přednášející: PhDr. Karel Míka

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

Doporučená literatura:

Alena Nekovářová, Dominique Fliegler *Alltagssprache Deutsch neu*, Fraus, Plzeň 2009

Eva Berglová, Eva Formánková, Miloslav Mašek *Moderní gramatika němčiny*, Fraus, Plzeň 2002

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ ŠPANĚLŠTINA

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (Mgr. Ladislava Dolanová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Anotace:

Kurz je určen posluchačům, kteří již mají základy španělštiny a ovládají základní gramatická pravidla. Posluchači si procvičí vyjadřování v běžných situacích a výměnu informací o každodenních skutečnostech. Zopakují si časování základních sloves, fráze a slovní zásobu využitelnou v praxi zejména při cestování či běžné komunikaci. Kurz se věnuje všeobecným tematickým okruhům s přihlédnutím k dané jazykové oblasti (společenské konvence, kultura, umění, sport, společnost, gastronomie apod.).

Osnova přednášek:

1. Nos presentamos
2. De compras
3. Por la ciudad
4. Transporte
5. Alojamiento
6. Clima y estaciones
7. Aficiones y gustos
8. Familia y amigos
9. Caracteres y estados de ánimo

Přednášející:

Mgr. et Mgr. Markéta Mlezivová

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

Doporučená literatura:

Materiály budou poskytovány vyučující.

Nepovinná/doplňková literatura:

Učebnice současné španělštiny 1. díl, Macíková O., Mlýnková L., Edika 2013

Vente 1 Libro del alumno, Marín F., Morales R., Edelsa 2014

Cvičebnice španělské gramatiky, Macíková O., Mlýnková L., Edika 2020

Uso de la gramática española- nivel Elemental, Palencia R., Edelsa 2001

LIDSKÁ ŘEČ POD DROBNOHLEDEM

Odborný garant: Fonetický ústav FF UK (doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční

Anotace:

Řeč představuje hlavní způsob mezilidské komunikace a především je fascinujícím nástrojem, pomocí něhož sdělujeme své názory, ovlivňujeme názory druhých a ty vlastní v průběhu komunikačního procesu aktualizujeme, vyjadřujeme nejrůznější afektivní stavy či vlastní sociální identitu. To všechno nám umožňuje velmi plastický řečový mechanismus na jedné straně a velmi efektivní způsob vnímání řeči na straně druhé.

Program odhaluje tajemství moderních řečových věd. Začíná zdánlivě základními pohledy na lidskou řeč, ukazuje však, že otázky tvorby, akustických vlastností nebo vnímání řeči nejsou zdaleka jednoduché ani fádní. To platí i pro jevy, jakými je třeba melodie a rytmus řeči — jevy často přehlížené, a přesto zcela zásadní v každodenní komunikaci.

Dnešní fonetika je vědou výrazně interdisciplinární. Proto se dále zaměříme také na specifika řeči v médiích a na roli mediálních mluvčích ve společnosti. Ukážeme si, co všechno dnes umí technologie jako syntéza řeči z psaného textu či automatické rozpoznávání řeči. Představíme i problematiku kriminologického šetření, tedy forenzní fonetiku. V závěrečné přednášce se budeme věnovat postojům, které jako posluchači zaujímáme k mluvčímu na základě jeho hlasu i celkového způsobu projevu.

Osnova přednášek:

1. Tvorba řeči: možnosti zřejmé i skryté
2. Akustický pohled na řeč
3. Posloucháme, vnímáme
4. Melodie, rytmus, tempo
5. Řeč v médiích
6. Jak se řeč zkoumá
7. Co umí řečové technologie
8. Identifikace mluvčího podle řeči
9. Co o nás řeč prozrazuje

Přednášející:

Ing. Tomáš Bořil, Ph.D.; doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.;

Mgr. Pavel Šturm; PhDr. Jitka Veroňková, Ph.D.;

doc. PhDr. Jan Volín, Ph.D.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

POBALTÍ ZNÁMÉ I NEZNÁMÉ

Odborný garant: Ústav východoevropských studií FF UK (Mgr. Pavel Štoll, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Kurz se věnuje celému regionu Pobaltí (Litva, Lotyšsko, Estonsko), a to z historického i současného hlediska. V kurzu bude probráno široké spektrum aspektů vývoje litevské, lotyšské a estonské společnosti — politika, hospodářství, geografie, etnické a náboženské otázky, literatura a kultura, vztahy k českým zemím.

Osnova přednášek:

1. Regionální zařazení Pobaltí: Pobaltí jako součást severní, východní a střední Evropy, geopolitická pozice Pobaltí, integrující a dezintegroující faktory regionu Pobaltí
2. Kontroverzní historické události v Pobaltí 20. století a jejich interpretace v historiografii
3. Etnická různorodost a jazyková politika pobaltských států jako součást státní politiky
4. Náboženská různorodost Pobaltí, její historické kořeny a současný stav. Lotyšsko jako ukázka náboženské plurality
5. Působení obnovené Jednoty bratrské v Pobaltí v 18.-21. století v oblasti náboženství, morálky, kultury a národní emancipace
6. Projevy tradicionalismu a modernismu v pobaltských literaturách od 19. století do současnosti
7. Vybrané české překlady z pobaltských literatur 20. a 21. století a jejich překladatelé
8. Obyvatelstvo, demografický vývoj a etnická skladba pobaltských států
9. Hospodářský vývoj Pobaltí po roce 1991, společenské změny a regionální rozdíly uvnitř pobaltských států

Přednášející:

Mgr. Pavel Štoll, Ph.D.

Mgr. Josef Miškovský, Ph.D.

Dr. hist. Kristína Vaceka-Ante

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

SONDY DO DĚJIN A KULTURY STAROVĚKÉHO EGYPTA — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Český egyptologický ústav FF UK (Mgr. Renata Landgráfová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2025/2026)

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Dvousemestrální přednáškový cyklus představí dějiny a kulturu starověkého Egypta pomocí jednotlivých výjimečných objevů: objektů, artefaktů, skupin předmětů či textů. Výběr pro první semestr pokrývá Egypt od počátků až do Římské doby. Pohled skrze jednotlivé objekty umožní hlubší pochopení role materiální kultury v egyptské kultuře.

Osnova přednášek:

1. Malovaná hrobka 100 v Hierakonpoli: pohled do světa elit predynastického Egypta
2. Narmerova paleta a počátky staroegyptského státu
3. Kaihepovy nepravé dveře (Britské muzeum 1848): Brána ze zásvětí v době stavitelů pyramid
4. Meryibova rakev z Gízy: dřevo ve službách znovuzrození
5. Šperky princezny Chenmet z Dáhšúru
6. Tutanchamonova garderoba
7. Text na vnitřní straně víka Iufaova sarkofágu: magické vydírání slunečního boha
8. Recept na olej Medžet z chrámu v Edfú: magické vůně starověkého Egypta
9. Trilingvní stéla Cornelia Galla z ostrova Fílé

Přednášející:

Mgr. Katarína Arias, Ph.D.; Mgr. Veronika Dulíková, Ph.D.;

Mgr. et Bc. Jiří Honzl; doc. Jiří Janák, Th.D.; Mgr. Diana Míčková, Ph.D.;

Mgr. Marie Peterková Hlouchová, Ph.D.; Mgr. Dominika Uhrová;

Mgr. Lenka Varadzinová, Ph.D.; Mgr. Dorotea Wollnerová

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. ročníku v akademickém roce 2025/2026.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

STARŠÍ DIVADLO V ČECHÁCH A EVROPĚ

Odborný garant: Katedra divadelní vědy FF UK (Mgr. Alena Sarkissian, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Přednášky se budou věnovat divadlu v kontextu teatrality scénických událostí starších kulturních epoch v Evropě, a to od středověku do raného novověku.

Osnova přednášek:

1. Liturgická scéna — teatralita křesťanského ritu
2. České ludy
3. Staročeský Mastičkář
4. Dvorské a šlechtické divadelní baroko
5. Církevní divadelní baroko
6. Lidové barokní divadlo
7. Jan Amos Komenský
8. Angličtí komedianti ve střední Evropě
9. Barokní opera v Evropě

Přednášející:

Výuku zajišťují pedagogové Katedry divadelní vědy FF UK a přizvaní externí spolupracovníci katedry.

Doporučená literatura:

Před jednotlivými přednáškami je vhodné mít přečteno nejméně 1 drama od příslušných autorů.

Balme, Christopher. Úvod do divadelnej vedy. Bratislava: Divadelný ústav, 2018.

Černý, Václav. *Barokní divadlo v Evropě*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2009.

Hořínek, Zdeněk. Drama, divadlo, divák. 3. vyd. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2012.

Klosová, Markéta. *Divadelní svět J.A. Komenského*. Praha: Academia, 2016.

Kotte, Andreas. Divadelní věda: úvod. 1. vyd. Praha: KANT pro AMU v Praze, 2010.

Poláčková, Eliška. Verbum caro factum est. Performativita bohemikální literatury 14. století pohledem divadelní vědy. Praha: Filosofia, 2019.

Ron, Vojtěch. *Lidové pašijové divadlo v českých zemích*. V Praze: Vyšehrad, 2009.

Sarkissian, Alena. Enargés te kai energos parúsia čili skutečná přítomnost v byzantské liturgii. In: Koubová, A., Kubartová, E., eds. *Terény performance*. Praha: Nakladatelství AMU, 2021, S. 173–188.

Stehlíková, Eva. *A co když je to divadlo? Několikero zastavení nad středověkým latinským dramatem*. Praha: KLP, 1998.

Veltruská, Jarmila. *Posvátné a světské: osm studií o starém českém divadle*. Praha: Divadelní ústav, 2006.

VELTRUSKÝ, Jiří. *Drama jako básnické dílo*. Brno: Host, 1999, 2019.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

ŠKOLA ZÁKLAD ŽIVOTA. KAPITOLY Z DĚJIN ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ I

Odborný garant: Ústav českých dějin FF UK (doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.)

Počet semestrů: 3 semestry (2. a 3. semestr v akademickém roce 2025/2026)

Forma výuky: prezenční (v případě potřeby lze plně nahradit distanční formou)

Anotace:

Ústav českých dějin připravil třisemestrální cyklus přednášek, které jsou řazeny chronologicky, začínají v raném středověku — na legendární Budči — a dospívají až do současnosti a do popkultury. Cílem programu je nabídnout pohled na dějiny vzdělávání a školství v českých zemích, kombinován bude celkový přehled i dílčí sondy. Kurs nabízí jak pohled na vývoj institucí — tedy různých školských zařízení — univerzitního ale i elementárního stupně, představí však i speciální vojenské, laické či klášterní vzdělávání, pozornost bude věnována také dějinám branné výchovy či studentskému a spolkovému životu nebo poznávacím kavalírským cestám. Opominuta nebude ani otázka inkluze v minulosti, ať už se jedná o vzdělávání slepců či otázku zvláštních (pomocných) škol v éře socialismu. Vedle studentů bude připomínána samozřejmě role pedagogů a také institucí, které se řízení agendy školství věnovaly a vytvářely celkový rámec — od osvícenských patentů po ministerstvo školství v moderní době. Dějiny školství a vzdělávání nám odкрývají nejen cestu k poznávání a jeho úrovni v minulosti, jsou zároveň reflexí složitých společenských procesů napříč staletími.

Ústav českých dějin se úspěšně vrací ke své tradici učitelského vzdělávání a připravený kurz může být vnímán také jako zrcadlení významu, který vzdělávání jeho členové přikládají a věnují se mu jak teoreticky, tak prakticky.

Osnova přednášek:

1. Nejstarší vzdělanost v Čechách: První zprávy o českém vzdělávání v pramenech
2. První půlstoletí pražské Alma mater
3. Knižní kultura českého středověku
4. Pražská univerzita mezi českou a německou reformací
5. Počátky školní výuky
6. Akademická peregrinace a kavalírské cesty v předmoderní době
7. Školství a vzdělanost v Čechách v době humanismu
8. Studenti jako sodálové. Jezuitské mariánské družiny jako součást vzdělávacího procesu 16.-18. století
9. Jak utvořit ideálního řeholníka? Výchova a vzdělávání v řeholních řádech raného novověku

Přednášející: pro 1. semestr

PhDr. Jaroslava Hausenblasová, Ph.D.; prof. PhDr. Martin Holý, Ph.D.;

PhDr. Jakub Izdný, Ph.D.; prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.;

Mgr. Jaroslav Svátek, Ph.D.; PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.;
PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 3. semestru.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 3. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

KATALOG VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ U3V
PRO AKADEMICKÝ ROK 2024/2025

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta,
nám. Jana Palacha 2, Praha 1

Redakce: Centrum dalšího vzdělávání FF UK
Obálka foto: © Martin Hundák
Sazba z písma Skolar PE a Skolar Sans Stará škola
Vytiskla tiskárna Nakladatelství Karolinum
Vydání první, Praha 2024

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

